

Aslak Nore (suom Aki Räsänen): Meren hautausmaa

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Aslak Nore (suom Aki Räsänen): Meren hautausmaa (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/aslak-nore-meren-hautausmaa/>)

Aslak Nore (suom Aki Räsänen): Meren hautausmaa

RIITTA VAISMAA – Merten syvyyksiin ja maan alle

Norjalaisen Aslak Noren *Meren hautausmaa* on samaan aikaan perhesaaga ja -draama, historiallinen romaani ja rikoskertomus sekä poliittinen trilleri. Siinä kerrotaan äveriään laivanvarustajasuvun vaiheista aina 1940-luvun alkupuolelta nykypäivään. Teos alkaa vanhan ja elämänsä loppuvaiheet melko eristyneenä eläneen isoäidin Veran itsemurhasta, jonka seurauksena käynnistyy suvun rikkaan ja köyhtyneen haaran taistelu valtavasta omaisuudesta. Veran testamentin jäljittäminen johtaa meren syvyyksiin, maan alle ja Afganistaniin jihadisteja vastaan käytävään kamppailuun. *Meren hautausmaa* on mutkikas, raskaskin.

Meren hautausmaasta saa varmaan irti enemmän, jos on norjalainen tai muutoin tuntee Norjaa ja Norjan historiaa. Myönnän, että en aina tiennyt, milloin 1940-luvun kuvauksessa Nore kirjoittaa Saksan ja milloin Norjan vastarintaliikkeestä. Epäuskottavalta tuntui, että Norjassa salaisella pavelulla olisi nykyaikanakin edelleen sormet niin taloudessa kuin politiikassakin ja että yksityisen suvun maiden alle olisi kaivettuina valtavat luolat täynnä sotatarvikkeita siltä varalta, jos sota syttyisi. Näin siis virallisesti selitetään. Maan omistavilla yksityisillä on avaimet luoliin.

Teoksen ymmärtämistä helpottaisi, jos tietäisi, mikä on norjalaisten rooli Afganistanissa ja lähialueen konflikteissa. *Meren hautausmaan* vaikeaselkoisuutta myös lisää, kun pitäisi mutkikkaitten sukuasioiden lisäksi käsittää Veran kustantajan rooli, samoin perheen asioita jo kolmannessa polvessa hoitavan asianajajan. Kaikki tuntuvat istuvan vähintään kahdella tuolilla.

Familia Ante Omnia on Falckin perheen tunnus, perhe ennen kaikkea. Perheen periaatteita ovat totuus ja uskollisuus, mitkä kuitenkin merkitsevät eri perheenjäsenille eri asioita. Ne joustavat moneen suuntaan, ja lopulta raha on tärkeintä, kun totuus on liian tuskallinen. Perheen periaatteisiin kuuluu myös sen korostaminen, että toimitaan ja erityisesti hallitaan varallisuutta suoraan alenevassa polvessa. Eniten asiaa painottaa suvun mahtimies, nykyajassa noin 70-vuotias Olav Falck, jonka alta matto vedetään konkreettisimmin.

Vera on 1900-luvun alkupuolella syntynyt köyhä tyttö Lofoteilta. Hänen äitinsä kuolee keuhkotautiin, venäläistä isäänsä Vera ei ole nähnytkään. Hän lähtee Bergeniin, saa töitä satamakonttorista ja kohtaa itseään lähes puolet vanhemman laivanvarustajapohatan Thor Falckin. Vera solmii liiton laskelmoidusti, eikä *Meren hautausmaan* alussa, jolloin pariskunnan poika Olav on pikkuvauva, tunnu rakkautta olevan enää kummallakaan osapuolella.

Falckin suvun omistaman Norjan rannikko purjehtivan höyrylaiva Princess Ragnhildin matkaan lähtevät Bergenistä Thor, Vera ja Olav. Laivan uumenissa kulkee valtava määrä Wehrmachtin kalustoa ja aseita kohti pohjoista. Vaikka Norja onkin Saksan miehittäjä, kuljetukset ovat huippusalaisia. Vera on nuorena aikansa radikaali, lähinnä sosiaalidemokraatti. Kun Thorin silmä välttää, Vera mm. osallistuu vasemmiston leireille, missä hän tapaa aikansa poliittista eliittiä niin Norjasta kuin Saksastakin. Tärkeintä on, että hän tapaa Wilhelm-nimeä käyttävän sotilaan, joka kuuluu Saksan armeijaan mutta toimii samaan aikaan vastarintaliikkeessä. Wilhelm vakuuttaa Veralle, etteivät kaikki saksalaiset, eivät edes armeijassa työskentelevät, ole kansallissosialisteja.

Suvun tarinan mukaaan Princess Ragnhild tuhoutui brittien miinaan. Thor ja satoja muita sekä valtavat määrät aseita joutui meren pohjaan. Vera ja pikkuinen Olav pelastuivat nipin napin. Veran myöhemmät kirjoitukset kyseenalaistavat tarinan. Thor kuitenkin jatkaa vaikutustaan Iso-Thorina, jonka patsas vartioi suvun tiluksia.

Vera hallinnoi valtavaa omaisuutta, mutta todellinen valta siirtyy aikuiselle Olaville. Vera elää kirjailijana, kunnes hän alkaa kirjoittaa liian vaarallisista asioista, 1940-luvusta ja myöhemmistäkin ajoista. Niin vaarallisista, että Norjan turvallisuuspoliisi takavarikoi *Meren hautausmaa* -nimisen käsikirjoituksen kustantajalta. käsikirjoitusta kirjoittaessaan Vera tutustuu Thorin ensimmäisestä avioliitosta syntyneen Perin poikaan Hansiin, joka elää köyhtyneenä Bergenissä. Hans on julkkislääkäri, naistenmies ja hulivili, joka on velipuoli Olavin mielestä vain rasite varsinkin, kun Vera antaa Hansin perheen asua suvun Bergenin taloissa lähes nimellisellä vuokralla.

Kun Vera kuolee, aletaan etsiä testamenttia ja selvittää, josko Veran takavarikoidusta käsikirjoituksesta olisi sittenkin kopio olemassa. Asia kiinnostaa molempia sukuhaaroja. Etenkin Hans on vakuuttunut, että Veran testamentissa hänen perheensä on merkittävä edunsaaja. Tätä taas Olav pitää silkkana mahdottomuutena.

Käy ilmi, että Vera on käynyt kuolinpäivänään hakemassa kaupunginvuodin toimistoon tallennetun testamenttinsa. Veran lempilapsenlapsi Alexandra, jonka Olav on sitonut vankasti perheen bisneksiin, alkaa tehdä etsintöjä ilmeisen vilpittömänä. Asiaa mutkistaa, kun samaan aikaan Veran kustantaja palkkaa lähi-itätaustaisen ja Afganistanissa sotineen John Omar Bergin kirjoittamaan Hansin elämäkertaa. Johnny Berg ja Alexandra Falck etsivät samoja, osin selvästi hävitettyjä dokumentteja ja löytävät samalla toisensa.

Välistä jo tuntuu, että hyvä voisi vetää pisimmän korren. Raha ja vanhat perinteet painavat kuitenkin henkilöiden moraalisisissa ratkaisuisissa enemmän kuin kautta teoksen suvun periaatteeksi julistettu totuus. Testamenttikin löytyy, mutta pääseehän yhdestä paperista eroon. Vai pääseekö? Familia Ante Omnia -puheen rinnalla on aina puhuttu suoraan alenevassa polvessa jatkuvista velvollisuuksista ja -oikeuksista. Lopulta sukulinjakin osoittautuu olevan vähintään melkoisella mutkalla.

Lopussa on cliffhangereita muutamakin, joten jatkoa lienee odotettavissa, kuten lajityyppiin usein kuuluu.

Aki Räsänen suomennos on vakaata työtä, mutta *Meren hautausmaassa* tärkeintä ovat tapahtumien käänteet sekä moninaiset salaisuudet ja juonittelu, ei niinkään itse ilmaisu. Veran kirjoittamassa *Meren hautausmaassa* on vauhtia ja vaarallisia tilanteita enemmän kuin Noren muussa turhankin perinpohjaisessa tekstissä. Kustantajan olisin suonut tehneen vielä yhden oikolukukerran.

Aslak Nore: *Meren hautausmaa* (Havets kirkegård). Suom. Aki Räsänen. Gummerus 2023. 477 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko

« Previous:

Maja Lunde (suom Katriina Huttunen):
Unelma puusta (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/maja-lunde-unelma-puusta/>)

Next:»

Emi Yagi (suom Raisa Porrasmaa):
Tyhjiyspäiväkirja
(<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/emi-yagi-tyhjiyspaivakirja/>)

admin

Vastaa

Viesti

Nimi

Sähköposti

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Spefi -romaaneja (Tomi Sirviö)

Bram Stoker: Draculan vieras ja muita kauhukertomuksia (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/bram-stoker-draculan-vieras-ja-muita-kauhukertomuksia/>)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes
